

هۆکاره کانی سه ره له لدانی بیدعه و بلاوبوونه وه و ته شه نه کردنی

ک م / خالد أحمد مصطفى

به شی دووهم

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله والصلاة والسلام على رسول
الله وعلى آله وصحبه ومن والاه .

له پاشان: له به شی یه که مدا باسی چه ند
هۆکاریکی سه ره له لدان و بلاوبوونه وه و ته شه نه
کردنی بیدعه مان کرد، به پشتیوانی خوای
گه وره له م به شه دا چه ند هۆکاریکی تری باس
ده که یه وه که وه و لیک بو ئاگادار کردنه وه ی
موسلمانان له ترسناکی بیدعه و شوینه واری
خراپی له سه ریان، وه هاندانیان بیته بو
گه رانه وه بو سوننه ت، به ئومیدی ئه وه ی که
خوای گه وره سو دی پئ بگه یه نیته و ته نها له بهر
ره زامه ندی ئه و بیته:

هۆکاری چه وته م

بیدهنگی زانیان و شارده وه ی
زانیاری

خوای گه وره ده فه رموویت:

﴿إِنَّ الَّذِينَ يَكْتُمُونَ مَا أَنْزَلْنَا مِنَ الْبَيِّنَاتِ
وَالْهُدَىٰ مِنْ بَعْدِ مَا بَيَّنَّاهُ لِلنَّاسِ فِي الْكِتَابِ
أُولَٰئِكَ يَلْعَنُهُمُ اللَّهُ وَيَلْعَنُهُمُ اللَّاعِنُونَ، إِلَّا
الَّذِينَ تَابُوا وَأَصْلَحُوا وَبَيَّنُّوا فَأُولَٰئِكَ أَتُوبُ
عَلَيْهِمْ وَأَنَا التَّوَّابُ الرَّحِيمُ﴾

[البقرة: ۱۵۹-۱۶۰]

واته: ئه و که سانه ی که واته و هیدایه ت و
روونکه ره وانه ده شارنه وه له پاش ئه وه ی
که ئیمه بو خه لکیمان روون کردوته وه له
په رتوکه که دا ئانه وانه خوای گه وره
نه فره تیان لی ده کات، وه هه موو
نه فرینکارانیش نه فره تیان لی ده که ن،
ته نها ئه وانه یان نه بیته که ته و به یان

﴿وَإِذْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ لَتُبَيِّنُنَّهُ لِلنَّاسِ وَلَا تَكْتُمُونَهُ فَنَبَذُوهُ وَرَاءَ ظُهُورِهِمْ وَاشْتَرَوْا بِهِ ثَمَنًا قَلِيلًا فَبَسَّ مَا يَشْتَرُونَ﴾ [آل عمران: ١٨٧]،

واته: خوی گه وره په یمانی له جوله که و گاوره کان وه رگرت که ده بیټ ئه و حه قه (هاتنی پیغه مبر ﷺ) بو خه لکی روون بکه نه وه و نه یشارنه وه، به لام ئه وان فریپان دایه پشتیانه وه و شاردیانه وه و به نرخیکی که می دنیا گورپیاننه وه، که ئه مه خراپترین شته که به دهستیان هیئا بیټ.

وه خوی گه وره پیویستی کردوووه له سهر کومه لیک له باوه پداران که هه ستن به بانگه واز کردن بو لای خوی گه وره وه فه رمان بکن به چاکه و بهره لستی بکن له خراپه، خوی گه وره ده فه رمیټ:

﴿وَلَتَكُنَّ مِنْكُمْ أُمَّةٌ يَدْعُونَ إِلَى الْخَيْرِ وَيَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ﴾ [آل عمران: ١٠٤]،

واته: با له ناو ئیوه دا ئه ی موسلمانان کومه لیک هه بن (یاخود هه مووتان پیکه وه) بانگه واز بکن بو دینی خوا، وه فه رمان بکن به چاکه وه بهره لستی

کردوووه له و شاردنه وه یه وه چاکسازییان کردوووه، وه ئه وه ی خوی گه وره له په رتوکه که یدا روونی کردوټه وه ئه مانیش روونی ده که نه وه، که من له مانه خوښ ده بم وه به راستی من ته وبه وه رگرو به ره حم و سوزو به زه یم.

خوی گه وره ده فه رمیټ:

﴿إِنَّ الَّذِينَ يَكْتُمُونَ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ مِنَ الْكِتَابِ وَيَشْتَرُونَ بِهِ ثَمَنًا قَلِيلًا أُولَئِكَ مَا يَأْكُلُونَ فِي بُطُونِهِمْ إِلَّا النَّارَ وَلَا يُكَلِّمُهُمُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَلَا يُزَكِّيهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ﴾ [البقرة: ١٧٤]،

واته: ئه و که سانه ی که وا ئه و حه قانه ده شارنه وه که خوی گه وره نار دویه تییه خواره وه، وه ده یگورپنه وه به نرخیکی که م ئه وانه هیچ شتیک ناخون ته نها ناگر نه بیټ، وه سزایان ناگری دوزه خه وه خوی گه وره قسه یان له گه لدا ناکات به و شیوه یه ی که پیپان خوښه چونکه لیپان تورپه یه، وه له کرده وه پیسه کانیا ن پاکیان ناکاته وه، وه سزایه کی به ئیش و نازاریان بو هه یه.

خوی گه وره ده فه رمیټ:

وعن أبي هريرة رضي الله عنه قال: ^(۳) قال رسول الله ﷺ: (من سئل عن علم يعلمه فكتمه أجم يوم القيامة بلجام من نار) ^(۴).

واته: هه ره که سئیک پرسیا ری زانیارییه کی لی بکریت بیزانییت و بیشاریته وه ئهوا له روژی دوا ییدا به لغاویکی ناگرین لغاوه ده کریت.

هۆکاری هه شتیه

خۆچواندن به کافران و شوین

که وتنی ناکارو ره فتاریان

حدیث ابي واقد الليثي رضي الله عنه قال: خرجنا مع رسول الله ﷺ إلى حنين، ونحن حديثو عهد بكفر، وكانوا أسلموا يوم الفتح، قال: فمررنا بشجرة فقلنا يا رسول الله، اجعل لنا ذات أنواط كما لهم ذات أنواط؟ وكان

(مسلم، كتاب الإيمان، باب كون النهي عن المنكر من الإيمان، ۷۰/۱، برقم ۵۰).

(۳) (نور السنة وظلمات البدعة: ج ۱ / ص ۳۰).

مسلم، كتاب الإيمان، باب بيان كون النهي عن المنكر من الإيمان وأن الإيمان يزيد وينقص وأن الأمر بالمعروف والنهي عن المنكر واجبان، ۶۹/۱، برقم ۴۹).

(۴) (نور السنة وظلمات البدعة: ج ۱ / ص ۳۱).

(الترمذي، في كتاب العلم، باب ما جاء في كتمان العلم، ۲۹/۵، برقم ۲۶۴۹، وأبو داود، في العلم، باب كراهية منع العلم، ۳۲۱/۳، برقم ۳۶۵۸، وابن ماجه، في المقدمة، باب من سئل عن علم فكتمه، ۹۸/۱، برقم ۲۶۶، ومسند أحمد، ۲۶۳/۲، ۳۰۵، وصححه الألباني في صحيح سنن الترمذي، ۳۳۶/۲، وصحيح سنن ابن ماجه، ۴۹/۱).

بکهن له خراپه، وه ئه وه که سانه سه ره فرازو سه ره که وتون.

وعن أبي سعيد رضي الله عنه عن النبي ﷺ أنه قال: (من رأى منكم منكراً فليغيره بيده، فإن لم يستطع فبلسانه، فإن لم يستطع فبقلبه وذلك أضعف الإيمان) ^(۱).

واته: هه ره که سئیک له ئیه خراپه یه کی بینی ئهوا با به دهستی (به هیژ) بیگورپیت (ئه مه بو کار به ده ستانه)، ئه گه نه یتوانی ئهوا با به زمانی بیگورپیت، ئه گه نه یتوانی ئهوا با به دللی پیی ناخوش بییت، که ئه مه یش لاوازترین باوه ره.

وعن عبد الله بن مسعود رضي الله عنه أن رسول الله ﷺ قال: (ما من نبي بعثه الله في أمة قبلي إلا كان له من أمته حورائون وأصحاب، يأخذون بسنته ويقتدون بأمره، ثم إنها تخلف من بعدهم خلوف يقولون ما لا يفعلون، ويفعلون ما لا يؤمرون، فمن جاهدكم بيده فهو مؤمن، ومن جاهدكم بلسانه فهو مؤمن، ومن جاهدكم بقلبه فهو مؤمن، وليس وراء ذلك من الإيمان حبة خردل) ^(۲).

(۱) (نور السنة وظلمات البدعة: ج ۱ / ص ۳۱).

(۲) (نور السنة وظلمات البدعة: ج ۱ / ص ۳۱).

ووت: ﴿اجْعَلْ لَنَا إِلَهًا كَمَا لَهُمْ آلِهَةٌ قَالَ إِنَّكُمْ قَوْمٌ تَجْهَلُونَ﴾ [الأعراف: ١٣٨].

واته: ئەى موسى ﷺ ده توش خوايهك بو ئيمه ديارى بکه ههروهك چوون ئەوان خوايان ديارى کردوه. ئينجا فهرموى: لترکبن سنن من كان قبلکم^(٥) خهريکن به شوين پى و رييازي نه فامانى پيش خوتاندا بچنه وه.

وه ئەمهش بوته پيشهه زوربهه خه لکی ئەمرو له موسلمانان که لاسايى بيياوه پان ده که نه وه له کارو کرده وه بيدعى و شيرکيهه کان وهك جه ژنه کانی مه ولودو بيرو بوچون و کارو کرده وه نادروسته کانی سهر گورستانه کان و ناههنگ گيران به هوى بو نه و ياده دينيهه کان و ته مسيليات وچه ندين شتى تر.

للكفار سدرة يعكفون حولها، ويعلقون بها أسلحتهم يدعونها ذات أنواط، فلما قلنا ذلك للنبي ﷺ قال: "الله أكبر قستم، والذي نفسي بيده كما قالت بنو إسرائيل لموسى: ﴿اجْعَلْ لَنَا إِلَهًا كَمَا لَهُمْ آلِهَةٌ قَالَ إِنَّكُمْ قَوْمٌ تَجْهَلُونَ﴾ [الأعراف: ١٣٨]، لترکبن سنن من كان قبلکم).

ئهم فهرموده يه به لگه يه كى روون و ئاشكرای تيدايه كه خوچواندن به كافران وشوينكه وتنى ئاكارو رهفتاريان هو يه كى سه ره كى بوو كه واى له به نى ئيسرائيل كرد كه بير له وه بكاته وه كه ئهم داوا نابه جييه له موسا ﷺ بکه ن و به پره واشى بزانن، وه هه ره ئهم هو يه ش بوو كه واى له هاوه لانى پيغه مبهه ﷺ كرد كه داواى لى بکه ن كه دره ختيك ته رخان بکات و به موباره كى دابنين و شمشيره كانيانى پى هه لبواسن به مه به ستي خيردانه وه و پيروزي، وه كاتيک كه ئەمه يان به پيغه مبهه ﷺ ووت " پيغه مبهه ﷺ تورپه بوو فهرموى: الله أكبر قسه و داوايه كتان كرد كه هه مان قسه و داواى به نى ئيسرائيليهه کان بوو كاتيک به موسايان

(٥) (نور السنة وظلمات البدعة: (ج ١ / ص ٣٢).

(أخرجه بلفظه، أبو عاصم في كتاب السنة، ٣٧/١، برقم ٧٦، وحسن إسناده الألباني في ظلال الجنة في تخريج السنة، المطبوع مع كتاب السنة، ٣٧/١، وأخرجه الترمذي بنحوه، في كتاب الفتن، باب ما جاء لترکبن سنن من كان قبلکم، ٤/٤٧٥، برقم ٢١٨٠، وقال: هذا حديث حسن صحيح، وانظر: النهج السديد في تخريج أحاديث تيسير العزيز الحميد، لجامع بن فهيد الدوسري، ص ٦٤-٦٥).

وه بیگومان هه موو جوړیک له م کارانه به لاسایی کردنه وهی کافران (اتباع السنن) داده نریت و کردنه وهی ده رگایه که له ده رگا کانی بیدعه و هه واو ئاره زوه کان.

وه پیغه مبه رمان له م فه رموده یه دا چۆنییه تی لاسایی کردنه وهی کافرانمان بو پوون ده کاته وهو ده فه رموویت: (لتتبعن...) واته ئیوه ئه ی موسلمانان ده که ونه سه رده می که وه که شوین پیی ئه وان ی پیش خو تان له کافرو موشریکان هه لده گرنه وهو لاساییان ده که نه وه بست به بست و گه ز به گه ز، به راده یه که ئه گه ر ئه وان بچنه کونی بزنی مژیشه وه ئیوه ش لاساییان ده که نه وه، هاوه لان وتیان ئه ی پیغه مبه ری خوا ﷺ مه به ستنت له ئه وان ی پیش ئیمه گا ورو جوله که کان؟ ئه ویش فه رموو ی: مه گه ر هه ر ئه وان نین!

جه ئیمامی النووی له شه رحی ئه م فه رموو ده یه دا ده فه رموویت: وشه ی (السنن) به مانای ریگا وری باز دیت، مه به ستیش له بست و گه زو کونی بزنی مژ بو ده رخستنی کو تا راده ی لاسایی کردنه وهو شوین که وتنی موسلمانانه بو کافران، ئینجا ئیمامی النووی دریزه به

قسه کانی ده دات و ده فه رموویت: به راستی ئه م فه رموده یه موعجزه یه کی ئاشکرای پیغه مبه رایه تی موحه ممه ده ﷺ که چۆن پیی راگه یاندوین ئاوا هاتوته دی. وه پیغه مبه رمان ﷺ ئاگاداری کردوینه وه له خو چواندن به میلیله تانی جیا له ئیسلام و لاسایی کردنه وه یان، وه فه رموو یه تی:

(من تشبه بقوم فهو منهم)^(۱).

واته: هه ر که سیک خو ی به هه ر گه لیک بچوینیت ئه وا له وانه .

کیف جرى محاولة المتكلمين منافسة الكافرين في الجدل الى البدعة:

ومن أعظم أسباب بدع المتكلمين من الجهمية وغيرهم قصورهم في مناظرة الكفار والمشركين، فانهم يناظروهم ويحاجوهم بغير الحق والعدل لينصروا الاسلام، زعموا، بذلك فيتسلط عليهم أولئك لما فيهم من الجهل والظلم ويحاجوهم بممانعات ومعارضات فيحتاجون حينئذ الى جحد - طائفة من الحق - الذي جاء به الرسول ﷺ،

(۶) (رواه أحمد وأبو داود، وحسنه الشيخ الألباني في: مشكاة المصابيح: ۴۳۴۷).

یه کیک له هۆکاره کانی کرنی بیدعه و ته شه نه کردنی پشت به ستنی زۆریک له بیدعه کارانه به فهرموده ی لاوازو هه لبه ستر او که به هیچ جوړیک زانایانی فهرموده ناس په سندیان نه کردون و پاریش نه بوون که دینیان له سه بنیاد بنریت.

به لام سهیره له گه لئ مه شدا بیدعه کاران دهیانکه ن به به لگه و فهرموده ی صحیح و راستو دروستی پی رت ده که نه وه که هیچ گومان له وهرگرتن و ئیش پیگردنیان نییه لای گشت موسلمانان، وه به م کاره شیان که وتونه ته گیزاوی گومپایی و به هیلاک چوون و زهره رمه ندی دونیا ودوا پوژ.

خوای گه وره په نامان بدات و هیدایه تی هه مو بیدعه کارانیش بدات بو ریگای راست.

□ هۆکاری دهیه م

زیده ره وی و تیپه راندن له ده سترتن و کارکردن به ده قه کانی قورئان و سونه ت و خو شه ویستی پیغه مبه ران و پیاوچاگان.

ئه م هۆکاره ش به گه وره ترین هۆکاری ده رکه وتن و بلا بوونه وه ی بیدعه داده نریت، چونکه:

والظلم والعدوان لآخوانهم المسلمین بما استظهر علیهم اولئک المشرکون .

من ثمار القول بجواز تسلسل الآثار: أن الله لم یزل متکلما فعالا لما یرید ولا یزال كذلك .

قد لا یستطیع المحتج الاحتجاج لبعض الضروریات - ولا یلزم لظهور حجة البعض ان الحق ظاهر معهم:

ومما ینبغی أن یعلم ان کثیرا من العلوم تكون ضروریة فطریه فاذا طلب المستدل ان یستدل علیها خفیت ووقع الشک فیها، إما لما فی ذلك من تطویل المقدمات، وإما لما فی ذلك من خفائها، وإما لما فی ذلك من کلا الأمرین، والمستدل قد یعجز عن نظم دلیل علی ذلك، إما لعجزه عن تصور، أو لعجزه عن التعبير عنه، وإما لعجزه عن دفع الشبهات المعارضة، إما فی المستدل أو السامع.

(أرشیف ملتقی أهل الحدیث: ٢ - ج ١ / ص ١٢٠٧).

□ هۆکاری نویه م:

پشت به ستن به فهرموده لاوازو هه لبه ستر او هکان

وه له م ئوممه ته ی ئیمه ش دا ده بینین:
ئه وانه ی زیده په ویان کرد له مه سه له ی
جیهادا سه ره نجام بیدعه ی خه وار جیان
داهینا .

وه ئه وانه ی زیده په ویان کرد له
مه سه له ی حاکم دانان (التحکیم)
سه ره نجام بیدعه ی ده رچوونیان
(الخارجیه) داهینا .

ئه وانه ی زیده په ویان کرد له مه سه له ی
فه رمان کردن به چاکه و پیگرتن له خراپه
سه ره نجام بیدعه ی ده رچوون له دژی
ده سه لات دارانیان داهینا که ئه مه ش
پییازی موخته زیله یه .

ئه وانه ی زیده په ویان کرد له مه سه له ی
زیکرو ویرده کان دا سه ره نجام بیدعه ی
زیکری به کۆمه ل و به ریو په سمیان
داهینا .

ئه وانه ی زیده په ویان کرد له مه سه له ی
سلوک وگرنگی دان به پووکاری ده ره وه
سه ره نجام بیدعه ی سو فیه گه ری تیان
داهینا .

ئه وانه ی زیده په ویان کرد له مه سه له ی
به پیرو زو پاک پاگرتنی په ره ردگاردا
سه ره نجام بیدعه ی دارپنین و له کار

هه ر که سیک تیپه راندن و زیده په وه ی
بکات له مه سه له کانی بیرو باوه ر یا خود له
مه سه له کانی عیبادهت ئه وا هیچ دوور
نییه که بکه ویتته ناو موخاله فه کردن و
بیدعه کارییه وه .

وه هه ر زیده په وه ی بوو که بو یه که م
جار شیرکی لی به ریابوو، له کاتیک دا که
له دوای ئاده م ﷺ تا وه کوو ده سه ده
خه لگی له سه ر ته وحیدو یه کخوایه رستی
مابوونه وه، له دوای ئه مه خه لگی گیرۆده ی
خۆشه ویستی پیاوچاکان بوو، به پاده یه ک
تییان په راندبوو تا وه کو گه یشته راده ی
په رستنیان له گه ل خوادا، به نیازی تکاو
شه فاعهت بو کردنیان له لای په ره ردگار،
وه ئا له م کات و ساته دا په ره ردگار
پیغه مبه ر نوحی بو ناردن ﷺ تا وه کو
بیان گیریتته وه سه ر دینی راسته قینه ی
خوا که دینی ئاده م و باپیره گه وره کانیان
له سه ری بوون .

وه له دوای نوحی ﷺ
پیغه مبه رانیس (سه لامی خویان له سه ر
بیّت) یه که له دوای یه که هه ر بو ئه م
مه به سه ته هاتوون که خه لگی بگپرنه وه
سه ر دینی راسته قینه ی په ره ردگار .

پادهی خوئی، چونکه هر خوشه ویستی زوره که سهرده کیشتیت بۆ زیده پرهوی کردن تییداو سهره نجام تییدا به دی کردنی سیفاتی خویه تی و داوا لی کردنی.

پیغه مبه ر ﷺ دهفه رموویت: (لاتطرونی) واته: زیده پرهوی مه کن له مه دح و خوشه ویستی من دا، ههروه کو چۆن گاوره کان زیده پرهویان کرد له خوشه ویستی عیسی ﷺ تا گه یان دیانه ئاستی خویه تی و به کورپی خوی داده نین، به لکو من ته نها به ندهیه کی خوام و هیچی تر، بۆیه ته نها بلین (عبد ورسول) واته: تو ته نها به ندهیه کی خواو ره سولی خوی.

هۆکاری یانزه هه م خیر ویستی و نیاز پاکی

زۆریک له موسلمانان ده بینیت، کاتیك پرسیاری لی ده که یت براکه م بۆ ئەم بیدعهیه ده که یت؟ له وه لامدا ده لیت من له خیر زیاتر هیچ مه به ستیکی ترم نییه و دهی تو چۆن ریگه ی خیر کردنم لی ده گریت، به لام له وه لامدا ئەم فه رمووده یه ی ئین مه سعودیان ﷺ وه بیر ده هینینه وه کاتیك چوو مزگه وتیکه وه

خستنی زوربه ی سیفاته کانی خویان (التعطیل) داهینا.

وه زیده پرهوی جووری زوره یه کیکی تر له وانه:

زیده پرهوی له به پیروزدانانی تاکو که سی گه وره ی ناو کۆمه لگا وه کو پیشه وایان و پیاو چاکان، به جوړیک خوش بویسترین که له پله و پایه ی مرؤقایه تی خویان بپرینه ده رو به رز بکرینه وه بۆ ئاستی ئە نجامدانی چه ند جوړیک له عیبادت بۆیان “ وه کو هاوار کردن لییان و داوای لابرندی نارچه تی و ئومییدی به خشینی خیرو خوشی به هویانه وه که ئە مانه هه موویان کرده وه و شایه تومانی موسلمان هه لده وه شیننه وه ئە گه ر تیگه یشت و بۆی پوون کرایه وه وه هر به رده وام بوو له سه ری.

که واته بۆمان ده رکه وت که زیده پرهوی چ کاریگه رییه کی خرابی هه یه له په یدا بوونی شیرک و بیدعه و بلا بونه وه ی، وه هر له بهر ئە م ترسناکیه زوره ی زیده پرهوییه که پیغه مبه رمان ﷺ خه لکی ئاگادار کردۆته وه که دورکه ونه وه له سه ره تاکانی زیده پرهوی که ئە ویش مه دح کردنی زیادله

وه له ریوایه تیکی تر دا پیی فه رمون:
 (چۆن وا به خیرایی خه ریکه به هیلک بچن
 له کاتیک دا که ئیستا زۆریک له هاوه لانی
 پیغه مبه رتان ﷺ له ناو ماون، وه جل و
 بهرگ و قاپ و قاچاگی پیغه مبه رتان ﷺ
 هه ر له ناو ماوه، سویند به و خویه ی
 که نه فسی منی به دهسته یان ئه بی
 بیسه لمینن که ئیوه ریگه یه کی هیدایه تی
 باشترتان له پیغه مبه ر ﷺ پییه، یان
 ده رگایه کی گومراییتان کردوته وه... گویم
 له پیغه مبه ر بوو ﷺ ده یفه رموو:
 خه لکانیک دین له دوا ی من که قورئان
 ده خوینن به لام له قورگیان ئاوا نابیت، وا
 هه ست ده کم که زۆربه یان له ئیوه بن،
 ئینجا هه ستاو پویشت. ئینجا (عه مر بن
 سه له مه) وتی: چۆن ئیبن مه سعود ﷺ
 فه رموی ئاوا ده رچوو زۆربه یان له شه ری

بینی کۆمه لیک له موسلمانان کۆبوونه وه و
 یه کیکیان پیی ده گوتن: ده ی سه د جار
 بلین لا اله الا الله، وه سه د جار بلین
 الحمد لله، وه چه ند ورده به ردیکیشیان
 به ده سه ته وه بوو بو حیساب راگرتن،
 کاتیک که ئیبن مه سعود ﷺ به م جوړه
 بینینی چوو بو لایان و پیی وتن: ئایا
 ئیوه ریگایه کی هیدایه تی باشتر له ریبازی
 پیغه مبه رتان ﷺ دۆزیوه ته وه، یان
 ریچکه یه کی گومراییتان گرتوته بهر؟-
 مه به سستی پیی ئه مه کاریکی تازه یه -
 هه ر به م زوانه شتتان له دین دا زیاد کرد
 که هیشتا پیاله و په رداگی پیغه مبه ر ﷺ
 هه ر ماوه و نه شکاوه و، خیزانه کانیشی هه ر
 له ژیاندان و نه مردوون، ئه وانیش له وه لامدا
 وتیان: ئه ی باوکی عبدالرحمن ئیمه له
 خیر زیاتر هیچ مه به سستیکی ترمان نه بوو،
 ئیبن مه سعودیش ﷺ له وه لامدا
 فه رموی: (و کم من مرید للخیر لم یصبه)
 واته: زۆر که س هه بووه که مه به سستی خیر
 بووه به لام نه ی پیکاره وه
 نه یگه یشتوتی^(۷).

ابن مسعود ﷺ فلما رأهم على هذه الحال قال: أنتم على
 أهدى من طريقة صحابة رسول الله ﷺ أو أنتم على شعبة
 ضلالة - يعني: أن هذا الأمر جديد وهم يعرفون ذلك -
 هذه آنية رسول الله ﷺ لم تُكسر وهؤلاء أزواجه عليه
 الصلاة والسلام لم يمتن - يعني: أن العهد به قريب - قالوا:
 يا أبا عبد الرحمن ما أردنا إلا الخير !! (يعني: الذي بعثنا
 على هذه الصفة وهذا التسيح وهذا تسيح وتقليل إنما هو
 الخير) قال: (كم مرید للخیر لم یبلغه) .

(۷) (أن جماعة يجتمعون يقول أحدهم: سبحوا مائة هللوا
 مائة احمدا مائة وبين أيديهم حصى يعدون، فذهب إليهم

وه جاركيان پياويك هاته لاي ئيمامي
 ماليك رحمه الله ووتى: من له كويوه ئيحرام
 ببهستم؟ ئه ويش فه رموى: له و ميقاته
 كه پيغه مبهري خوا ﷺ ديارى كردوه و
 ئيحرامى لى بهستوه، پياوه كه ووتى:
 ئه گهر له دور تر ئيحرام ببهستم؟ ئيمام
 مالك ووتى به چاكي نازانم، پياوه كه ش
 ووتى خراپى ئه وه چييه؟ ئيمامي
 ماليكيش فه رموى: خراپيه كه ي ئه وه يه
 له فيتنه لبت ده ترسم: پياوه كه ش ووتى:
 چ فيتنه يه كه له كردنى خيري زياده دا
 هه يه؟! ئيمامي ماليك ئه م ئايه ته ي
 به سه ردا خو ينده وه:

﴿فَلْيَحْذَرِ الَّذِينَ يُخَالِفُونَ عَنْ أَمْرِهِ أَنْ تُصِيبَهُمْ فِتْنَةٌ أَوْ يُصِيبَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ﴾
 [النور: ٦٣] كتاب التوحيد: (ج ١ / ص
 ١٥١).

جاء رجل إلى الإمام مالك بن أنس فقال:
 من أين أحرم؟ فقال: من الميقات الذي وقت
 رسول الله ﷺ وأحرم منه، فقال الرجل:
 فإن أحرمت من أبعد منه؟، فقال مالك: لا
 أرى ذلك، فقال: ما تكره من ذلك؟، قال:
 أكره عليك الفتنة، قال: وأي فتنة في ازدياد
 الخير؟! فقال: فإن الله تعالى يقول:

نه ره وان له گهل خه واريجه كان بوون كه
 له دژى ئيمه ده جه نگان^(٨).

(٨) (كتاب التوحيد - ج ١ / ص ١٥٠).

عن عمر بن يحيى قال: سمعت أبي يحدث عن أبيه قال: كنا
 نجلس على باب عبد الله بن مسعود ﷺ قبل صلاة الغداة،
 فإذا خرج مشينا معه إلى المسجد، فجاءنا أبو موسى
 الأشعري ﷺ، فقال: أخرج عليكم أبو عبد الرحمن بعد؟،
 قلنا: لا - فجلس معنا حتى خرج - فلما خرج قمنا إليه
 جميعا، فقال: يا أبا عبد الرحمن إني رأيت في المسجد أنفا
 أمرا أنكرته، ولم أر - والحمد لله - إلا خيرا قال: وما هو؟
 قال: إن عشت فستراه، قال: رأيت في المسجد قوما حلقاً
 جلوسا ينتظرون الصلاة، في كل حلقة رجل، وفي أيديهم
 حصى، فيقول: كبروا مائة، فيكبرون مائة، فيقول: هللو
 مائة فيهللون مائة، فيقول: سبحوا مائة، فيسبحون مائة، قال
 فماذا قلت لهم؟ فقال: ما قلت شيئا انتظر رأيك، أو انتظر
 أمرك، قال: أفلا أمرتهم أن يعدوا سيئاتهم، وضمنت لهم أن
 لا يضيع من حسناتهم شيء، ثم مضى ومضينا معه حتى أتى
 حلقة من تلك الحلقة فوقف عليها فقال: ما هذا الذي أراكم
 تصنعون؟ فعدوا سيئاتكم، فأنا ضامن من أن لا يضيع من
 حسناتكم شيء، ويحكم يا أمة محمد ما أسرع هلكتكم،
 هؤلاء أصحابه متوافرون، وهذه ثيابه لم تبل، وآنيته لم
 تكسر، والذي نفسي بيده إنكم على ملة هي أهدى من ملة
 محمد، أو مفتتحو باب ضلالة، قالوا: والله يا أبا عبد الرحمن
 ما أردنا إلا الخير، قال: وكم مرید للخير لن يصيبه، إن
 رسول الله ﷺ حدثنا أن قوما يقرءون القرآن لا يجاوز
 تراقيهم، ولهم الله لا أدري لعل أكثرهم منكم، ثم تولى
 عنهم. فقال عمرو بن سلمة: رأينا عامة أولئك يطاعنوننا
 يوم - النهروان مع الخوارج. (سلسلة الأحاديث
 الصحيحة: ٢٠٠٥).

﴿فَلْيَحْذَرِ الَّذِينَ يُخَالِفُونَ عَنْ أَمْرِهِ أَنْ تُصِيبَهُمْ فِتْنَةٌ أَوْ يُصِيبَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ﴾
 [النور: ٦٣]، وأي فتنة أعظم من أنك
 خصصت بفضل لم يختص به رسول الله ﷺ
 هذا نموذج ولا زال العلماء ينكرون على
 المتدعة في كل عصر والحمد لله .

له م فهرموده يه وه بۆمان دهرده كه ویت
 كه پاساوی زۆریك له موسلمانان بۆ
 بیدعه کانیان ئه و قسه یه یه كه كاكه ئیمه
 مه به ستمان له و کاره ته نها خیره و
 نه درایه تی کردنی پێبازی پێغه مبه ره و ﷺ
 نه بیدعه داهینان له دین دا" به لام
 دهر كه وت كه ئه م وه لامه به س نییه بۆ
 پێگه دان به خۆمان بۆ هیچ داهینانیک له
 دین دا به پاساوی نییه تی خیر بوون له م
 کاره دا.

به لام كه سیک سوود له وته و رینماییه
 به نرخه کانی زانایانی پیشین وهرده گریت
 كه خوای گه و ره دلێ ئاسوده کرد بییت
 به نووری قورئان و سوننه ت و به
 پازاندنه وه کانی شه ی تان فریو نه خوات.

خوای گه و ره بمان گیریت له و
 كه سانه ی كه دلایان ئارامه به به لگه کانی
 قورئان و سوننه ت و ملیان كه چه به رامبه ر

رینوما یه کانی پیشینه چا که کانی ئه م
 ئوممه ته .

هۆکاری دوانزه هه م

هۆکاری سیاسی

یه کیکێ تر له هۆکاره کانی بلاوبونه وه ی
 بیدعه هۆکاری سیاسییه، ئه مه ش به وه
 دهسته به ر ده بییت كه ده سه لات خۆی به
 کاره بیدعییه كه هه لبستییت یا خود خه لکی
 به ناوی دینه وه ئه نجامی بدات و ئه ویش
 بۆ ده نگ بییت له سه ری، به لگه ش له سه ر
 جوړی یه كه م: ئه وه بوو كه موخته زیله
 کردیان و توانیان کار له خه لیفه کانی
 عه بباسی بکه ن و بیدعه که ی خۆیان
 ته شه نه پێ بکه ن، به وه ی كه هه ندیک له
 خه لیفه کان به زۆری به سه ر خه لکیدا
 بیسه پینن، وه زۆریك له بیدعه ی تریش
 له ژیر کاریگه ری ده سه لاتدارو فه رمان
 ره وایان، جا به ره و اج پیدانی بییت یان
 به زۆر سه پاندنی بییت، به جوړیک كه ئه م
 هۆکاره به گه و ره ترین هۆکار داده نریت بۆ
 بلاوبونه وه ی بیدعه له ناو موسلماناندا،
 چونکه هۆکاریك كه ده وله ت پشتگیری لی
 کرد ئه وا ئاسان بلاو ده بیته وه، نمونه ش
 له سه ر ئه مه ده وله تی فاطمییه كه

وه له میانه ی به دوا دا چونیکی واقیعانه
 بۆ میژووی ئاههنگ گێپان به له دایک
 بوونی پیغه مبه ر ﷺ و ئه و کارانه ی که
 تئیدا ده کرین، ده کریت بۆ چه ند هۆکاریک
 بیانگێپینه وه:

١- کردنه وه ی بیروباوه ری شیعه له
 پشت په رده ی خو شه ویستی بۆ ئال
 و به یت.

٢- بۆ ده ست که وئنی شو رته و
 ناوبانگ، ئه وه ش له و که سانه
 ده بینریت که پاره ده به خشن بۆ
 ئاههنگه که.

٣- وه ده ست خستن و ئینتمای دینی و
 پاکیشانی خه لکی و شوین که وئنیان.
 ٤- بۆ مه به سستی پاره و پول کۆکردنه وه،
 ئه وه ش له و که سانه ده بینریت که
 شیرینی و حه لّوا ده فروشن.

٥- ده رفته خو ش کردن له به رده م
 فاسق و خراپه کاران، ئه وانه ی که به
 دوا ی حه رامدا ده گه رپن بۆ وه ده ست
 هینانی مه رامه کانیان له م پۆژه دا.

حه قیقه تیان ده ولّه تی (العبيديه) بوو،
 واته: ئه وانه عوبیدی بوون نه وه کو
 شوینکه وته ی ئیمامی عه لی (په زای خوا ی
 لی بیّت)، ئه م ده ولّه ته به رای هه موو
 زانایان به ده ولّه تی باطنی ده ژمی ردری و
 بیروباوه ری کوفری هه بووه، وه زۆریک له
 بیروباوه ری ئیسلامی گۆری، به لام به
 جو ریک قه ناعه تیان به خه لکی کرد که
 خو شه ویستی له راده به ده ریان بۆ دین و
 پیغه مبه رو ﷺ ئال و به یت هه بیّت، وه بۆ
 ئه م مه به سته ش یه که م بیدعه که دایانه ینا
 ئاههنگ و مه راسیمه بیدعییه کان بوو.

وه یه کیک له م بیدعانه ش بیدعه ی ئاههنگ
 گێپان بوو به بۆنه ی له دایک بوونی
 پیغه مبه ر ﷺ تا بۆ خه لکی ده ربخن که
 ئه وان پیغه مبه ریان ﷺ خو ش ده ویت و به
 په رۆشن بۆ سوننه ته که ی، وه خه لکیش
 ئه م پیوه رهیان نییه که له لای زانایان
 هه یه، بۆیه فریویان خوارد به م کاره ی
 فاطمییه کان و به هه لگرو پارێزه ری
 دینیان دانان له کاتی کدا زۆربه ی زانایان
 ئه م ده ولّه ته به ده ولّه تی کوفرو باطنی
 ده زانن.

مزگه وت، ئینجا فه رمووی: ئه گه ره ئه م
فه رمووده یه ی پیغه مبه ر ﷺ نه بوايه ئه وا
گۆری ئه ویش به رز ده کرایه وه، چونکه
ئه و ترسا که گۆری ئه ویش بکریت به
مزگه وت.

هۆکاری چوارده هه م

بیدعه کار خاوه نی زمان پاراوی و

ره وان بیژی زۆر بییت

پیغه مبه ر ﷺ فه رموویه تی :

(إِنَّ مِنَ الْبَيِّنَاتِ لَسِحْرًا) (۱۰).

واته: له روونکردنه وه ره وان بیژی دا
جۆریک له سحر هه یه، واته خه لکی پیی
گیرۆده ده بن و سه رنجیان راده کی شیت،
وه ئه مه ش هۆکاریکی تره که ئه هلی
بیدعه به کاری ده هی نن به نوسی نی
هۆنراوه ی سه رنج راکیش و چه ندین وتارو
په خشان ی جۆرارو جۆر له ره وان بیژی بۆ
ره و اجدان به بیدعه که ی خۆیان که
ئه وه ش هه ندی جار گو یگری سه رسام
کردو وه مه یلی بۆ لای ئه وان جولا وه
نمونه ش له سه ره ئه م ره وان بیژه
بیدعه کارانه ئی بن الفارض به قه سیده کانی
وه المعری به شیعه ره کانی وه جاحظ به

هۆکاری سیانزه هه م

که وتنه ژیر کاریگه ری سه رانی بیرو

باوه رو دینه گومر ابو وه کان

یه کیکی تر له م هۆکارانه تیکه ل بوونی
موسلمانانه به خاوه ن دینه کانی تر له
جوله که و گا ورو هتد، له به ره ئه وه ئه وان
بیرو باوه ری پوچه لی زۆریان تیدا یه
موسلمانانی ساویله که ش که وتونه ژیر
کاریگه ری ئه وان وه، بۆ نمونه به گه وره
دانانی گۆر له پیش موسلمانان له ناو
جوله که و گا ورا ندا باو بو وه، وه زیاتریش
لای گا وره کان پیغه مبه ره ﷺ
ده فه رموویت:

(عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قَالَتْ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ فِي مَرَضِهِ الَّذِي لَمْ يَقُمْ مِنْهُ: لَعَنَ اللَّهُ الْيَهُودَ وَالنَّصَارَى اتَّخَذُوا قُبُورَ أَنْبِيَائِهِمْ مَسَاجِدَ لَوْ لَا ذَلِكَ أُبْرِزَ قَبْرُهُ غَيْرَ أَنَّهُ خَشِيَ أَوْ خَشِيَ أَنْ يُتَّخَذَ مَسْجِدًا) (۹).

واته: عایشه (ره زای خوا ی لی بییت)
فه رمووی: پیغه مبه ر ﷺ له م نه خۆشییه ی
که وه فات ی پی کرد فه رمووی: له عنه تی
خوا له جوله که و گا وره کان که گۆری
پیغه مبه ره کان یان کرد به شوین نو یژو

(۱۰) (صحيح البخاري - ج ۱۶ / ص ۱۱۴).

(۹) (صحيح البخاري - ج ۵ / ص ۱۹۰).

تأزاد، وه نزيكه كه كه سانتيك بلين سهره
 بو خه لك شوينم ناكه ويت؟! له كاتيكا من
 قورئان خوينم و شاره زام، كه واته با
 بيدعه يه كيان بو دابهينم بو نه وهى شوينم
 بكه ون و پازى بن. جا وريا بن له م جوره
 كه سانه وه نه م بيدعانه ي كه دايدة هيئن،
 چونكه نه م بيدعه هيئانه ي گومراييه و،
 تاگادارتان ده كه مه وه و ده تان ترسيئم
 له رى لادانى حه كيم، چونكه شه يتان
 جارى واهيه قسه يه كي گومرايى ده كات و
 ده يخاته سهر زوبانى حه كيميك، وه جارى
 واش هه يه كه مونافيق قسه ي هه قى
 به سهر زوبان داديت^(١١).

وصلى الله وسلم على نبينا محمد وعلى
 آله وصحبه وسلم .

نوسراوو به ره مه كانى، وه چه ندين
 بيدعه كارى تر كه توانيوانه به هوى
 ره وانبيزيه كه يانه وه ره و اج به بيدعه كانيان
 بدهن و خه لكى پى كيش بكن.

هوكارى پانزه هم

**داهيتانى بيدعه به بيانوو پاساوى
 نه وهى با خه لكى له ئيسلام دوور
 نه كه ونه وه كاتى كه به سونه ت
 پازى نين**

معاذى كورى جه به ل ﷺ ده فه رموويت:
 (إِنَّ مِنْ ورائِكُمْ فِتْنًا يَكْتُرُ فِيهَا الْمَالُ وَيُفْتَحُ
 فِيهَا الْقُرْآنُ حَتَّى يَأْخُذَهُ الْمُؤْمِنُ وَالْمُنَافِقُ
 وَالرَّجُلُ وَالْمَرْأَةُ وَالصَّغِيرُ وَالْكَبِيرُ وَالْعَبْدُ
 وَالْحُرُّ فَيُوشِكُ قَائِلٌ أَنْ يَقُولَ مَا لِلنَّاسِ لَأ
 يَتَّبِعُونِي وَقَدْ قَرَأْتُ الْقُرْآنَ مَا هُمْ بِمُتَّبِعِيَّ
 حَتَّى أَتْبَدَعَ لَهُمْ غَيْرَهُ فَإِيَّاكُمْ وَمَا أَتْبَدَعَ فَإِنَّ
 مَا أَتْبَدَعَ ضَلَالَةٌ وَأُحْذَرُكُمْ زَيْعَةَ الْحَكِيمِ فَإِنَّ
 الشَّيْطَانَ قَدْ يَقُولُ كَلِمَةَ الضَّلَالَةِ عَلَى لِسَانِ
 الْحَكِيمِ وَقَدْ يَقُولُ الْمُنَافِقُ كَلِمَةَ الْحَقِّ)

واته: له داهاتودا فيتنه و ناشوبى زور بلاو
 ده بيتته وه كه تييدا سه روه ت و سامان زور
 ده بيت وه قورئان خوينان زور ده بن
 خه لكىكى زور قورئانى به ده سته وه
 ده بيت له وانه: ئيماندارو، مونافيقو،
 پياوو، زنو، بچوكو، گوره وه، به نده وه،

(١١) (رواه أبو داود، ج ١٢ / ص ٢١٦) وقال الألباني
 صحيح الإسناد موقوف.